

شناسه	مقرره- رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۰/۰۴/۲۳
عنوان موضوع	بررسی مصادیق پشتیبانی ها و مانع زدایی ها به همراه پیشنهادات و تصمیمات راه گشای احصاء شده از سازمان های متولی صدور مجوز در راستای تحقق شعار سال و حمایت از تولید		
مرجع طرح موضوع	کارگروه تحقق شعار سال ذیل شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان کرمان		
شرح موضوع	نقش زمین به عنوان یکی از اصلی ترین زیرساخت های مورد نیاز طرح ها و فعالیت های تولیدی، قابل انکار نیست و در این راستا، سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور به عنوان دستگاه متولی حفظ، احیاء و بهره برداری اصولی و بهینه از منابع طبیعی کشور، نقش بسزایی در تامین زمین مورد نیاز این طرح ها و فعالیت ها در خارج از محدوده و حریم شهرها ایفا می نماید. از سال ۱۳۸۵ و با تفکیک وظایف داخلی صورت پذیرفته در وزارت جهاد کشاورزی؛ سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور و واحدهای تابعه استانی (ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری) امور مربوط به تخصیص اراضی ملی و دولتی بلامعارض قابل واگذاری (خارج از محدوده و حریم شهرها) و سازمان امور اراضی کشور و واحدهای تابعه استانی (مدیریت های امور اراضی)، امور مربوط به واگذاری این اراضی (پس از تخصیص از ناحیه ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری) را عهده دار شده اند. تخصیص اراضی که بخش اصلی و اساسی فرآیند تامین زمین را شامل می گردد تابع ضوابط و مقرراتی است که از ناحیه سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور تدوین و ابلاغ شده است. تردیدی نیست که سازمان مذکور ضمن حفاظت از منابع پایه و طبیعی کشور، در توسعه اقتصادی و کمک به امر تولید در بخش های مختلف تاکنون نقش اساسی و مهمی را ایفا نموده است، مع الوصف در سال جاری که رهبر معظم انقلاب، شعار سال را "تولید، پشتیبانی ها، مانع زدایی ها" اعلام فرموده اند، ضرورت دارد با رعایت اصول حاکم بر حفظ منابع طبیعی کشور، اقدامات موثری در جهت پشتیبانی و مانع زدایی از تولید به ویژه در حوزه تخصیص اراضی که ارتباط مستقیم با امر تولید دارد، صورت پذیرد و برای نیل به این مقصود، اصلاح برخی از ضوابط و مقررات مورد عمل در این حوزه گامی مهم به شمار می رود.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	- تفاوت سقف اختیارات سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری و سازمان امور اراضی در تخصیص اراضی ملی جهت طرح های کشاورزی و غیر کشاورزی؛ سقف تخصیص اراضی ملی در سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری جهت طرح های غیر کشاورزی در استان ۲۰ هکتار و برای طرح های کشاورزی ۶۰ هکتار می باشد. سقف واگذاری توسط مدیریت امور اراضی در استان، ۵۰ هکتار برای طرح های غیر کشاورزی و ۱۰۰ هکتار برای طرح های کشاورزی می باشد. لذا در طرح های بیش از این میزان می بایستی منابع طبیعی و امور اراضی در دو مرحله جداگانه اقدام به اخذ مجوز از مرکز نمایند. که به علت زمان بر بودن اخذ مجوز در هر مرحله، فرآیند تامین زمین مورد نیاز پروژه ها عملاً طولانی خواهد شد. - محدودیت های تخصیص اراضی با پوشش گیاهی خاص که در این مورد و همچنین در مورد طرح هایی که اجرای آن ها برای استان مهم می باشد، بر اساس ماده ۹ دستورالعمل ضوابط استعداد یابی و تخصیص اراضی مراتب می بایستی در کمیته مربوطه در سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور مطرح و اخذ تصمیم گردد. - در تخصیص اراضی چنانچه عرصه در محدوده طرح های مرتعداری مصوب و دارای قرارداد واقع باشد، طبق ضوابط موجود بعد از تایید کمیته فنی استان، فقط برای یک بار استان اجازه تخصیص اراضی را دارد و برای دفعات بعد می بایستی حتماً مجوز دفتر فنی امور مراتع سازمان اخذ گردد. همچنین متأسفانه عبور خطوط انتقال (برق، گاز، آب، مخابرات و ...) نیز توسط دفتر فنی امور مراتع نوعی واگذاری تلقی گردیده و برای بار دوم می بایست برای این قبیل درخواست ها نیز مجوز از سازمان اخذ گردد. این فرایند ضمن اینکه زمان بر می باشد باعث تاخیر در روند واگذاری و		

اجرای طرح های عمرانی می گردد. - بر اساس ضوابط فنی و اجرایی تخصیص و واگذاری اراضی در محدوده طرح های مصوب بیابان ابلاغی شورای عالی جنگل ها، مراتع و آبخیزداری، واگذاری و تخصیص اراضی در محدوده جنگل های دست کاشت و طبیعی مناطق بیابانی، محدوده طرح های اجرایی مدیریت جنگل های دست کاشت مناطق بیابانی، محدوده طرح های اجرایی کانون های بحرانی فرسایش بادی و .... ممنوع می باشد. - عدم تامین اعتبار و پرداخت به موقع حقوق عرفی مرتعداران، در فرایند واگذاری اراضی در محدوده طرح های هادی روستایی و حریم و محدوده شهرها که بعضاً این اراضی ملی در محدوده پروانه های چرا و یا طرح های مرتعداری قرار دارند. - عدم امکان تخصیص اراضی به طرح های پرواربندی شتر - عدم امکان واگذاری اراضی و عرصه های مرتعی ملی جهت طرح های پرورش دام های سبک بویژه دامداری های صنعتی بزرگ مقیاس به متقاضیانی غیر از دارندگان پروانه چرا (پروانه بهره برداری مرتع) و مجریان طرح های مرتعداری - طبق آمار رسمی سطح اراضی و عرصه های ملی و دولتی تحت تصرف و بهره برداری تولیدکنندگان و بهره برداران بخش کشاورزی در حوزه تحت مدیریت اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری شمال استان که فاقد مجوز قانونی بهره برداری (قرارداد واگذاری و یا سند مالکیت) هستند به بیش از ۱۰۰ هزارهکتار بالغ می گردد این در حالیست که عمدتاً دارای مجوز قانونی بهره برداری از منابع آبی مورد استفاده نیز می باشند. با این وجود امکان تعیین تکلیف آنها در چارچوب قوانین و مقررات مرتبط که در گذشته ساری و جاری بوده است (از جمله قانون اصلاح ماده ۳۴ اصلاحی قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع کشور) مهیا نگردیده و در حال حاضر هیچگونه راهکار قانونی و ضابطه ای برای تعیین تکلیف و صدور مجوز قانونی بهره برداری از این گونه اراضی و عرصه ها وجود نداشته و این امر متصرفین و بهره برداران را که عمدتاً از کشاورزان خرده پا و تولید کنندگان بخش کشاورزی هستند با مشکلات عدیده ای مواجه ساخته است	
پیرو مسائل و مشکلات دریافتی از اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کرمان، به استناد نامه شماره م/ص/۱۴۳۳/۱۴۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۳۱، دبیرخانه شورا به موجب وظیفه قانونی خود، به بررسی موضوع و برگزاری جلسه کارشناسی در تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۱۷ اقدام نمود. این جلسات با حضور ریاست اتاق، دبیر کل و کارشناس کسب و کار اتاق بازرگانی و هم چنین نمایندگانی از اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری در محل سالن کنفرانس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان کرمان تشکیل گردید. در این جلسه در راستای بررسی اصلاح برخی از ضوابط و مقررات مرتبط با تخصیص اراضی در فرایند تامین زمین مورد نیاز پروژه ها، جناب آقای مهندس رجبی زاده مدیر محترم اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری شمال استان کرمان ضمن تشکر از آقای مهندس طیب زاده ریاست محترم اتاق کرمان، به دلیل پیگیری مشکلات و موانع مطرح شده، افزودند: از آنجایی که اصلاح قوانین و آیین نامه به راحتی امکان پذیر نیست، موارد احصا شده، صرفاً با مجوز ریاست سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری و سازمان امور اراضی کشور قابل انجام است. سپس ایشان در ادامه به تشریح موضوعات زیر پرداختند: - فرایند تخصیص زمین مورد نیاز پروژه ها با وسعت بیشتر از سقف تفویض اختیار شده به استان	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۱۷

- نحوه تخصیص اراضی با پوشش گیاهی خاص - نحوه تخصیص اراضی و صدور مجوز عبور خطوط انتقال واقع در محدوده طرح های مرتعداری مصوب و دارای قرارداد و تفویض اختیار صدور مجوز به کمیته فنی استان برای واگذاری های زیر ۵ هکتار - نحوه تخصیص اراضی در مناطق بیابانی - مشکلات تحویل و تحول اراضی واقع در محدوده طرح های هادی روستایی و حریم و محدوده شهرها که در محدوده پروانه های چرا و یا طرح های مرتعداری قرار دارند. - نحوه واگذاری اراضی به طرح های شترداشتی و پرواربندی شتر - مشکل تأمین زمین مورد نیاز پروژه های پرورش دام سبک در مراتع ممیزی شده دارای پروانه چرا یا طرح مرتعداری - مشکلات و چالشهای فراروی تولیدکنندگان و بهره برداران بخش کشاورزی ناشی از فقدان مجوز قانونی بهره برداری (قرارداد واگذاری و یا سند مالکیت) از اراضی و عرصه های (ملی و دولتی) تحت تصرف و بهره برداری آنها با سابقه و قدمت تصرف بیش از پانزده سال (قبل از سال ۸۵) - در انتها با توجه به اهمیت موارد مطرح شده در جهت رفع موانع موجود، مقرر گردید پیشنهادات زیر در صحن اصلی جلسه شورای گفت و گو مطرح گردند.	
- سقف تخصیص اراضی برای طرح های کشاورزی و غیر کشاورزی در استان به میزان ۲۰۰ هکتار اصلاح شود. - صرفاً برای اراضی دارای پوشش مرتعی خاص صدور مجوز تخصیص به کمیته فنی استان تفویض گردد. - برای واگذاری های زیر ۵ هکتار و همچنین مجوز عبور خطوط انتقال (به هر تعداد که باشد) صرفاً با تائید کمیته فنی استان مجوز لازم صادر گردد و این موضوع جهت پیگیری به شورای گفت و گوی ملی ارسال گردد. - به جز درخواست تخصیص در محدوده جنگل های دست کاشت مناطق بیابانی، برای سایر موارد اختیار صدور مجوز تخصیص از کمیته فنی دفتر بیابان سازمان به کمیته فنی استان تفویض گردد . - مبالغ حقوق عرفی مرتعداران با اعلام ادارات منابع طبیعی به ستاد سازمان به صورت ملی با بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و وزارت راه و شهر سازی تعیین تکلیف گردد و تحویل و تحول اراضی در استان ها منوط به پرداخت این حقوق نگردد. - صرفاً اجرای طرح های شترداشتی مشمول بخشنامه شماره ۹۹/۱/۶۵۷۰ مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۱۵ سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور گردیده و برای طرح های پرواربندی شتر کمافی السابق امکان واگذاری اراضی در قالب دستورالعمل ضوابط واگذاری از طریق مدیریت امور اراضی با تخصیص اراضی از ناحیه ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری فراهم گردد. - ممنوعیت واگذاری اراضی و عرصه های مرتعی ملی جهت طرح های پرورش و نگهداری دام های سبک به متقاضیانی غیر از دارندگان پروانه چرا (پروانه بهره برداری مرتع) و مجریان طرح های مرتعداری صرفاً برای واحد های نگهداری (داشتی) و پرورش دام های سبک در مقیاس کوچک اعمال گردد و طرح های پرورش دام صنعتی بزرگ مقیاس از شمول آن مستثنی شوند. - جهت تعیین تکلیف اراضی در حال بهره برداری با کاربری کشاورزی و صنایع تولیدی وابسته به کشاورزی که علی	پیشنهادهای

القاعده تصرفی محسوب می گردند؛ با امعان نظر به مفاد نظریه شماره: ۹۸/۱۲/۱۷-۱۰۰۰/۲۳۰/۳۷۷۷/۲۰۰۰ هیات عمومی دیوان عدالت حقوقی پیشگیری و پژوهش دیوان عدالت اداری و رفع ابهام از نحوه اجرای رای ۳۷۳ هیات عمومی دیوان عدالت اداری و با مدنظر قراردادن قانون «تعیین تکلیف چاههای آب فاقد پروانه بهره برداری» مصوب سال ۱۳۸۹ که در آن قانون گذار وزارت نیرو را موظف نموده نسبت به صدور پروانه بهره برداری برای چاههای آب کشاورزی که قبل از سال ۸۵ حفر و در حال بهره برداری می باشند، اقدام نماید؛ پیگیری الحاق ماده واحده ای با مضمون ذیل به یکی از قوانین ذیربط (مثلا قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی) پیشنهاد می گردد: ماده واحده: به وزارت جهاد کشاورزی اجازه داده می شود آن بخش از اراضی ملی و دولتی که بدون اخذ مجوز تحت کشت گونه های گیاهی اعم از زراعی و یا باغی و همچنین صنایع و فعالیتهای تولیدی مرتبط با بخش کشاورزی قرار گرفته اند و در حال حاضر با همان کاربری در حال بهره برداری می باشند (با سابقه و قدمت تصرف قبل از سال ۱۳۸۵ و دارا بودن منبع آبی دارای مجوز قانونی) را پس از تعیین تکلیف حقوقی (اخذ اجرت المثل ایام تصرف و خسارت وارده به پوشش گیاهی) و تخصیص توسط سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور در چارچوب ضوابط مقرر در «دستورالعمل ضوابط واگذاری اراضی ملی و دولتی» با رعایت مفاد تبصره (۲) ماده (۹) قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی (واگذاری به صورت استیجاری و بدون انتقال قطعی اراضی) به بهره برداران واگذار نماید. صددرصد درآمد حاصل از اجرای این قانون برای انجام طرح های مختلف منابع طبیعی و در راستای حفظ منابع پایه (آب و خاک)، توسعه پوشش حفاظتی از جنگلها و مراتع و اجرای طرحهای آبخیزداری و آبخیزداری در اختیار سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور قرار می گیرد. در نهایت پیشنهاد می شود موارد مطرح شده جهت پیگیری به شورای گفت و گوی ملی ارسال گردند.	
- بخشنامه شماره ۹۵/۱/۱۱۵۲ مورخ ۱۳۹۵/۰۱/۲۴ سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور - ماده ۹ دستورالعمل ضوابط استعدادیابی و تخصیص اراضی - ضوابط فنی و اجرایی تخصیص و واگذاری اراضی در محدوده طرح های مصوب بیابان ابلاغی شورای عالی جنگل ها، مراتع و آبخیزداری - تفاهم نامه مرداد ماه ۹۹ وزارت راه و شهرسازی و وزارت جهاد کشاورزی - بخشنامه شماره ۹۹/۱/۶۵۷۰ مورخ ۹۹/۰۳/۱۵ سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور - بخشنامه شماره ۹۸/۱۲/۷-۹۸/۶۴/۴۱۶۷۷ مورخ ۹۸/۱۲/۷-۹۸/۶۴/۴۱۶۷۷ دفتر امور مراتع سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور - نامه شماره م/ص/۱۴۳۳/۱۴۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۳۱ اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کرمان	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه